

Stanovení a sledování kritických bodů při produkci rozmnožovacího materiálu

Před vydáním rostlinolékařského pasu je oprávněný provozovatel povinen určit a sledovat body svého produkčního procesu a body týkající se přemísťování rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů, které jsou kritické

- z hlediska možnosti výskytu a šíření karanténních škodlivých organismů pro EU (KŠO), škodlivých organismů podléhajících mimořádným opatřením EU* ([informace o těchto škodlivých organismech poskytuje ÚKZÚZ na svých internetových stránkách](#)), regulovaných nekaranténních škodlivých organismů (RNŠO), ve vhodných případech i KŠO pro chráněné zóny (pokud je záměr dodávat rozmnožovací materiál do chráněných zón v EU, vymezených vůči určitým KŠO, a tento materiál je možným hostitelem příslušného škodlivého organismu,
- z hlediska souladu s opatřeními stanovenými proti šíření těchto škodlivých organismů (ŠO).

* Škodlivý organismus podléhající mimořádným opatřením EU je škodlivý organismus (většinou nový pro území EU), který není v seznamu karanténních škodlivých organismů pro EU, ale proti jehož zavlékání a šíření byla na omezenou dobu přijata opatření prováděcím aktem Komise; tato opatření byla dříve vydávána formou prováděcího rozhodnutí Komise a pro území ČR zaváděna formou nařízení ÚKZÚZ, podle nové legislativy jsou tato opatření vydávána formou přímo platných prováděcích nařízení Komise.

Oprávněný provozovatel – registrovaný provozovatel oprávněný ÚKZÚZ k vydávání rostlinolékařských pasů v souladu s článkem 89 nařízení (EU) 2016/2031.

Tyto kritické body se liší v závislosti na konkrétním produkčním procesu dané provozovny. Následující text tedy není úplným výčtem kritických bodů, ale má sloužit oprávněným provozovatelům jako podklad pro jejich stanovení.

I. Sledování kritických bodů během produkce rozmnožovacího materiálu lesních dřevin (semena, sazenice, semenáčky)

a) Původ materiálu

- *Vhodnost místa původu dle příslušné legislativy*
- *Z oblastní prostých příslušných ŠO*
- *Z oblastí, ve kterých po určité časové období nebyl zaznamenán výskyt příslušných ŠO*
- *Výskyt příslušných RNŠO nepřesáhl stanovenou prahovou hodnotu*

b) Plán, způsob pěstování

- *Venkovní stanoviště*
- *Uzavřené prostory*
- *Počet rostlin na plochu (hustota porostu)*
- *Prostorová izolace*

- Možnost napadení rozmnožovacího materiálu příslušnými ŠO z okolních lesních porostů
 - Možnost napadení (infikování) rozmnožovacího materiálu při pěstebních postupech (zálivka, ošetřování)
 - Časové vymezení pěstování rozmnožovacího materiálu (od výsevu, či výsadby do expedice)
 - Zdravotní stav rozmnožovacího materiálu
- c) Přemísťování a manipulace s rostlinami
- Zachování druhové čistoty
 - Riziko napadení, infekce ŠO
- d) Hygiena, očista strojů a mechanizace
- Očista strojů, nářadí, pracovní obuvi po pěstebních zásazích (v případě potřeby)
 - Nakládání s rostlinným odpadem (s vyřazenými, uschlými a nemocnými rostlinami je nutné nakládat tak, aby nedošlo ke kontaminaci zdravých rostlin z tohoto odpadu)
 - Skladování dřevěného obalového materiálu (s dřevěným obalovým materiálem, např. s paletami použitými při přepravě rozmnožovacího materiálu, je nutno nakládat obezřetně, aby se zabránilo možnosti napadení pěstovaných dřevin KŠO přenosnými tímto materiálem)
- e) Expedice rozmnožovacího materiálu
- Vizuální příznaky napadení ŠO (usychání, nepravidelnosti růstu, barevné změny)
- f) Doprava, průvodní doklady
- Zamezení kontaminace, napadení rostlin ŠO
 - Čistota nákladového prostoru dopravního prostředku
 - Předepsané doklady se všemi náležitostmi včetně RL pasů

II. Sledování kritických bodů během produkce rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin

- a) Původ materiálu
- Vlastní produkce, materiál nakoupený původem z ČR, EU, třetí země
 - Z oblastí prostých příslušných ŠO
 - Z oblastí, ve kterých po určité časové období nebyl zaznamenán výskyt příslušných ŠO
 - Výskyt příslušných RNŠO nepřesáhl stanovenou prahovou hodnotu
- b) Plán, způsob pěstování
- Půda prostá příslušných ŠO
 - Počet rostlin na plochu (hustota porostu)

- *Dostatečná izolace rozmnožovacího materiálu (zvláště u rostlin dodaných z oblastí s výskytem KŠO, jehož hostiteli jsou dané rostliny)*
- *Možnost napadení rozmnožovacího materiálu příslušnými ŠO z okolí školky*
- *Možnost napadení (infikování) rozmnožovacího materiálu při pěstebních postupech (zálivka, ošetřování, roubování, očkování, řez)*
- *Časové vymezení pěstování rozmnožovacího materiálu (od výsevu, či výsadby do expedice)*
- *Zdravotní stav rozmnožovacího materiálu (podnoží, roubů, oček, výpěstků)*

c) Přemísťování a manipulace s rostlinami, hygiena, očista strojů a mechanizace

- *Zachování druhové a odrůdové čistoty*
- *Riziko napadení, infekce ŠO*
- *Očista strojů, nářadí, pracovní obuvi po pěstebních zásazích (v případě potřeby)*
- *Dodržování hygienických pravidel při pěstebních postupech*
- *Nakládání s rostlinným odpadem (s vyřazenými, uschlými a nemocnými rostlinami je nutné nakládat tak, aby nedošlo ke kontaminaci zdravých rostlin z tohoto odpadu)*
- *Skladování dřevěného obalového materiálu (s dřevěným obalovým materiálem, např. s paletami použitými při přepravě rozmnožovacího materiálu, je nutno nakládat obezřetně, aby se zabránilo možnosti napadení pěstovaných dřevin KŠO přenosnými tímto materiálem)*

d) Činnosti při balení, skladování a přepravě

- *Zamezení kontaminace, napadení rostlin ŠO*
- *Čistota nákladového prostoru dopravního prostředku*
- *Předepsané doklady se všemi náležitostmi včetně RL pasů*

III. Sledování kritických bodů během produkce rozmnožovacího materiálu v okrasných školkách

a) Původ materiálu

- *Vlastní produkce, materiál nakoupený původem z ČR, EU, třetí země*
- *Z oblastí prostých příslušných ŠO*
- *Během vegetačního období nebyl pozorován výskyt příslušných ŠO*
- *Výskyt příslušných RNŠO nepřesáhl stanovenou prahovou hodnotu*

b) Plán, způsob pěstování

- *Dodržení minimálního časového odstupu a prostorové izolace (izolace by se měla týkat zvláště rostlin dodaných z oblastí s výskytem KŠO, jehož hostiteli jsou dané rostliny)*
- *Půda prostá příslušných ŠO*
- *Počet rostlin na plochu (hustota porostu)*
- *Možnost napadení rozmnožovacího materiálu příslušnými ŠO z okolí školky*

- *Možnost napadení (infikování) rozmnožovacího materiálu při pěstebních postupech (zálivka, ošetřování, roubování, očkování, řez)*
 - *Časové vymezení pěstování rozmnožovacího materiálu (od výsevu, či výsadby do expedice)*
 - *Zdravotní stav rozmnožovacího materiálu (podnoží, roubů, oček, výpěstků)*
- c) Přemísťování a manipulace s rostlinami
- *Zachování druhové a odrůdové čistoty*
 - *Riziko napadení, infekce ŠO*
- d) Hygiena, očista strojů a mechanizace
- *Očista strojů, nářadí, pracovní obuvi po pěstebních zásazích (v případě potřeby)*
 - *Dodržování hygienických pravidel při pěstebních postupech*
 - *Nakládání s rostlinným odpadem (s vyřazenými, uschlými a nemocnými rostlinami je nutné nakládat tak, aby nedošlo ke kontaminaci zdravých rostlin z tohoto odpadu)*
 - *Skladování dřevěného obalového materiálu (s dřevěným obalovým materiálem, např. s paletami použitými při přepravě rozmnožovacího materiálu, je nutno nakládat obezřetně, aby se zabránilo možnosti napadení pěstovaných dřevin KŠO přenosnými tímto materiálem)*
- e) Expedice rozmnožovacího materiálu
- *Výpěstky nevykazují žádné příznaky napadení ŠO a splňují další kvalitativní požadavky na rozmnožovací materiál*
- f) Doprava, průvodní doklady
- *Zamezení kontaminace, napadení rostlin ŠO*
 - *Čistota nákladového prostoru dopravního prostředku*
 - *Předepsané doklady se všemi náležitostmi včetně RL pasů*

IV. Sledování kritických bodů během produkce rozmnožovacího materiálu květin ve sklenících

- a) Původ materiálu
- *Vlastní produkce, materiál nakoupený původem z ČR, EU, třetí země*
 - *Z oblastí prostých příslušných ŠO*
 - *Z oblastí, ve kterých po určité časové období nebyl zaznamenán výskyt příslušných ŠO*
 - *Výskyt příslušných RNŠO nepřesáhl stanovenou prahovou hodnotu*
- b) Plán, způsob pěstování
- *Dodržení minimálního časového odstupu a prostorové izolace (izolace by se měla týkat zvláště rostlin dodaných z oblastí s výskytem KŠO, jehož hostiteli jsou dané rostliny)*
 - *Půda prostá příslušných ŠO*
 - *Počet rostlin na plochu (hustota porostu)*

- Možnost napadení rozmnožovacího materiálu příslušnými ŠO z okolí školky
 - Možnost napadení (infikování) rozmnožovacího materiálu při pěstebních postupech (zálivka, ošetřování, přesazování, hrnkování, řez)
 - Časové vymezení pěstování rozmnožovacího materiálu (od výsevu, či výsadby do expedice)
 - Zdravotní stav rozmnožovacího materiálu (mladých rostlin, výpěstků)
- c) Přemísťování a manipulace s rostlinami
- Zachování druhové a odrůdové čistoty
 - Riziko napadení, infekce ŠO
- d) Hygiena, očista strojů a mechanizace
- Dodržování hygienických pravidel při pěstebních postupech
 - Očista a v případě potřeby dezinfekce veškerého nářadí a mechanizace
 - Nakládání s rostlinným odpadem (s vyřazenými, uschlými a nemocnými rostlinami je nutné nakládat tak, aby nedošlo ke kontaminaci zdravých rostlin z tohoto odpadu)
- e) Expedice rozmnožovacího materiálu
- Balení takovým způsobem, aby bylo zamezeno přenosu a šíření ŠO
- f) Doprava, průvodní doklady
- Zamezení kontaminace, napadení rostlin ŠO
 - Čistota nákladového prostoru dopravního prostředku
 - Předepsané doklady se všemi náležitostmi včetně RL pasů

V. Sledování kritických bodů během produkce rozmnožovacího materiálu zeleniny

- a) Použité osivo, původ a kvalita vegetativních částí rostlin
- Vlastní produkce, materiál nakoupený původem z ČR, EU, třetí země
 - Porost, ze kterého osivo a vegetativní části rostlin pochází, byl vizuálně ve vhodných termínech prohlédnut a shledán prostým příslušných ŠO
 - Osivo a vegetativní části rostlin byly úředně testovány na přítomnost příslušných ŠO
- b) Plán, způsob pěstování
- Výsev, přepichování, sázení a použitý substrát
 - Zamezení přenosu ŠO během zakládání porostu
 - Možnost napadení (infikování) rozmnožovacího materiálu při pěstebních postupech (zálivka, ošetřování, roubování, očkování, řez)
 - Časové vymezení pěstování rozmnožovacího materiálu (od výsevu, či výsadby do expedice)
 - Zdravotní stav rozmnožovacího materiálu
 - Dodržení minimálního časového odstupu a prostorové izolace
- c) Manipulace s rostlinami

- *Zachování druhové a odrůdové čistoty*
- *Riziko přenosu ŠO*

d) *Hygiena*

- *Očista veškerého nářadí a mechanizace*
- *Nakládání s rostlinným odpadem (s vyřazenými, uschlými a nemocnými rostlinami je nutné nakládat tak, aby nedošlo ke kontaminaci zdravých rostlin z tohoto odpadu)*

e) *Balení*

- *Balení takovým způsobem, aby bylo zamezeno přenosu a šíření ŠO*

f) *Skladování*

- *Vyhovující skladovací prostory pro skladování osiva a sazenic*
- *Podmínky, které umožní zachovat požadované kvalitativní a fyto-sanitární parametry materiálu*
- *Zamezení napadení, infekce materiálu*

g) *Doprava, průvodní doklady sazenic zeleniny,*

- *Zamezení kontaminace, napadení rostlin ŠO*
- *Čistota nákladového prostoru dopravního prostředku*
- *Předepsané doklady se všemi náležitostmi včetně RL pasů*